

Veranderen //

De participatiesamenleving kan nog **niet op groot enthousiasme** rekenen onder Nederlanders // Dat blijkt uit **onderzoek** dat morgen verschijnt

We lopen niet warm voor het p-woord

REINIER KIST
VERSLAGGEVER

AMSTERDAM. Hoe gaat het ondertussen met de participatiesamenleving?

Burgers moeten meer zorgtaken op zich nemen, stelde de regering drie maanden geleden in de Troonrede. Nederlanders moeten meer burenhulp, vrijwilligerswerk en mantelzorg gaan verrichten, want de kosten voor de verzorgingsstaat lopen gierend uit de hand. „Van iedereen die dat kan, wordt gevraagd verantwoordelijkheid te nemen voor zijn of haar eigen leven en omgeving”, sprak de koning op Prinsjesdag.

En toen bleef het vanuit het kabinet stil rond de participatiesamenleving. Politici, tafeldames, columnisten: anderen deden wel hun zegje over de be-

oogde maatschappijverandering. Het begrip werd zelfs door het Genootschap Onze Taal verkozen tot woord van het jaar. Maar waar bleef de strategie van het kabinet om het ten uitvoer te brengen?

Dat wil ook de Tweede Kamer weten. ChristenUnie-leider Arie Slob heeft het kabinet vorige week een duidelijke uitleg over het begrip gevraagd. Als die er is, zal in het voorjaar een Kamerdebat volgen.

Het is, door het stilzwijgen van het kabinet, niet verwonderlijk dat het begrip nauwelijks leeft onder de Nederlandse bevolking. En dat laatste is nu officieel: Nederlanders lopen niet warm voor de participatiesamenleving, omdat het kabinet onvoldoende draagvlak heeft gecreëerd voor de beoogde veranderingen.

Dat is de belangrijkste conclusie uit *De Veranderkracht van Nederland*, een onderzoek van organisatieadviesbureau Ten Have Change Management en onderzoeksbureau Motivaction.

De uitkomsten van het onderzoek, dat morgen verschijnt, liegen er niet om. Nog geen 10 procent van de Nederlanders vindt de visie van het kabinet een aansprekend verhaal. Over het beoogde effect van de veranderingen geeft 28 procent van de Nederlanders aan dat zij begrijpen wat er van hen wordt verwacht. Zo'n 70 procent van de bevolking vindt dat het kabinet er niet in slaagt om hen te motiveren.

Willen Nederlanders dan alles bij het oude laten? Nee, een meerderheid (64 procent) is het ermee eens dat Nederland moet veranderen. „Het lijkt er vooral op”, zegt Steven Ten Have van Ten Have Change Management, „dat het kabinet er niet in slaagt de boodschap over te brengen.”

De bereidheid om te veranderen is er, zegt ook Pieter Paul Verheggen van Motivaction. „Dat blijkt ook uit andere onderzoeken. Mensen ervaren dat we in een tijd leven van grote verandering op economisch, sociaal en ecologisch gebied. Een grote groep Nederlanders accepteert dat een aantal zekerheden zullen wegvallen. Maar het is zo jammer dat het na de oproep in de Troonrede zo lang stil is gebleven. Kijk nou eens verder, zou ik tegen het kabinet willen zeggen. Het is niet genoeg om als een dominee vanaf de kansel te roepen: heren, dames, we worden een participatiesamenleving, en vervolgens de uitvoering bij gemeenten neer te leggen. Vertel nou eens hoe je het uitgevoerd zou willen zien.”

i

Wat is dat, de participatiesamenleving?

De participatiesamenleving bestaat al sinds

1991, toen premier Kok het al noemde. Later gebruikten ook politici als Balkenende en Halsema de term.

De participatiesamenleving is dan ook geen revolutie, maar 'een langzame evolutie'

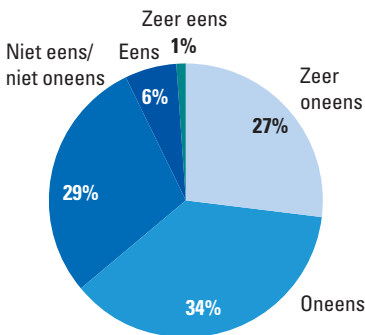
, schreef minister Plasterk (PvdA) in september in *de Volkskrant*. Burgers zijn zelfredzamer en het geld voor de verzorgingsstaat raakt op. „Mensen kunnen meer doen, willen meer doen, en er is de ruimte en behoefte dat ze meer doen.”

Premier Rutte zei in oktober:

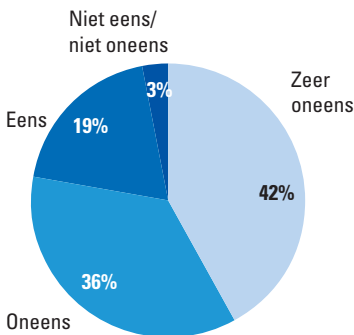
„De samenleving van vroeger, waarin anderen wisten wat goed was voor jou, bestaat niet meer. En dat is goed. Mensen nemen zaken in hun omgeving steeds meer in eigen hand. Niet omdat het moet, maar omdat het kan en omdat ze het willen.” Dat betekent niet dat mensen aan hun lot worden overlaten, aldus Rutte: „De staat is en blijft een schild voor de zwakken.”

Het kabinet wordt weinig inspirerend gevonden

De voordelen van de kabinetsplannen zijn voor mij groter dan de nadelen

Het kabinet inspireert mij

NRC 031213/Bron: Motivaction